

O T O M O T İ V
D İ S T R İ B Ü T Ö R L E R İ
D E R N E Ğ İ

SATIM SÖZLEŞMESİNDE TÜKETİCİNİN SEÇİMLİK HAKLARI VE AVRUPA BİRLİĞİ HUKUKU İLE UYUMU SORUNU

YÖNETİCİ ÖZETİ

Doç. Dr. Yeşim M. ATAMER/Doç. Dr. M. Murat İNCEOĞLU
İstanbul Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi

İSTANBUL, 2012

1. GENEL OLARAK

Satım konusu malların “ayıplı”, yani sözleşmede kararlaştırılandan farklı çıkması sorunu bütün hukuk düzenlerinin üzerinde durduğu bir konudur. Özellikle tüketici-tacir ilişkilerinde tüketicinin korunması gereği bu konuda son yıllarda özel düzenlemeler yapılması sonucunu doğurmuştur. Örneğin, Avrupa Birliği’nde 1999 yılında tüketici satım sözleşmelerinin ayıplı ifası sorunu hakkında bir yönerge yayınlanmış ve 27 üye ülkede konu yeknesak olarak düzenlenmiştir. Ayıplı ifa halinde ortaya çıkan temel sorunların şu şekilde özetlenmesi mümkündür:

- Hangi hallerde bir ayıbın varlığı kabul edilebilir? Yani, satıcının sorumluluğu ne zaman doğar?
- Ayıp halinde tüketicinin hakları neler olmalıdır?
- Satıcı dışında başkaları da (örneğin imalatçı) tüketiciye karşı sorumlu tutulmalı mıdır?

Aşağıda bu üç ana başlık çerçevesinde TKHK m. 4 değerlendirilecek ve gerekli görülen yasa değişiklikleri açıklanacaktır. Her ne kadar Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun’da (TKHK) 2003 yılında yapılan revizyonda AB mevzuatı esas alınmışsa da bir dizi noktada önemli farklılıklar tespit etmek mümkündür. Bu farklılıkların giderilmesi ve daha dengeli bir düzenlemenin getirilmesinde fayda görülmektedir.

2. BİR AYIBIN VARLIĞI

a. Tanım

Ayıp kavramı çok yönlüdür. Yani farklı durumlar bir ayıbın varlığını kabul etmeyi gerektirebilir. Bu konuda yasada bir tanım verilmesi gerektiği açıktır. Ancak TKHK m. 4’ün verdiği tanıma bakıldığında son derece karmaşık ve uygulamaya yön vermek açısından yetersiz kalan bir tanım ile karşılaşmaktayız. Bunun yerine AB Yönergesinde de kullanılan tanımın iç hukuka aktarılmasında fayda görülmektedir. Bu durumda teslim edilen malın ancak aşağıdaki özelliklere sahip olması halinde sözleşmeye uygun, yani ayıpsız olduğu kabul edilecektir:

“Satıcı, tüketiciye satım sözleşmesine uygun mallar teslim etmek zorundadır. Tüketim malları aşağıdaki hallerde sözleşmeye uygun sayılırlar:

- a. Satıcı tarafından mala ilişkin olarak verilen tanıma uygun olan ve alıcıya verilen örnek veya modelin özelliklerine sahip olan mallar;
- b. Tüketicinin sözleşmenin kurulması esnasında satıcıya bildirdiği ve satıcı tarafından kabul edilen özel kullanım amacına uygun olan mallar;
- c. Aynı türden malların normalde kullanıldığı amaca uygun olan mallar;
- d. Malın doğası ve malın özelliklerine ilişkin olarak satıcı, imalatçı veya onun temsilcisi tarafından özellikle etiketler ve reklamlar yoluyla kamuya yapılan bildirimler de dikkate alındığında türdeş mallar için normal sayılan kalite ve performansa sahip olan mallar.”

b. İspat Yükü

Malın teslim alındığı anda ayıplı olduğunu ispat yükü kural olarak tüketicidedir. Ancak bu konuda AB Yönergesi tüketici lehine bir düzenleme getirmiş ve teslimden itibaren ilk 6 ay içinde ortaya çıkan ayıpların teslim anında var olduğu karinesini getirmiştir. Yani aksini ispat yükü ilk altı ay için satıcıda olacaktır. TKHK’da olmayan bu düzenlemenin yasaya alınmasında fayda görülmektedir.

c. Muayene ve İhbar Külfeti

Tüketici satımları açısından bir muayene külfeti yoktur. Bu sadece ticari satımlara uygun bir külfettir. Ancak tüketicinin ayıbı tespit ettiği andan itibaren satıcıya bunu ihbar etmesinin öngörülmesi mümkündür. AB Yönergesi bu konuda üye ülkeleri serbest bırakmıştır. Ancak Yönergede, üye ülkeler bir ihbar külfeti getireceklerse bunun süresinin en az 2 ay olması gerektiği öngörülmüştür. Dolayısıyla TKHK m. 4’ün öngördüğü “teslimden itibaren 30 gün” ihbar süresi AB hukukuna aykırıdır. Sürenin malın teslimi anından itibaren değil, ayıbın tespiti anından itibaren işlemesi ve en az 2 aylık bir süre öngörülmesi doğru olacaktır.

3. BİR AYIBIN VARLIĞI HALİNDE TÜKETİCİNİN KULLANABİLECEĞİ HAKLAR

a. Genel Olarak

Kendisine ayıplı bir mal teslim edilen tüketicinin elinde dört adet seçimlik hak vardır. Bunları iki grup altında toplamak mümkündür:

- **1. Grup:** Ayıpsız ifaya yönelik talepler: yenisi ile değiştirme veya tamirat talebi
- **2. Grup:** Satış bedelinin tenzili veya sözleşmeden dönme

Birinci grup seçimlik haklar tüketicinin ifa menfaatine kavuşmasını sağlamaktadır. Yani sözleşme ayakta kalmakta ancak tüketici kendisine ayıplı olarak ifa edilen mal yerine sağlam bir mal edinebilmektedir. Bunun yolları tamirat veya yenisi ile değiştirmedir. Bu iki talebin de sözleşmeye sadakat ilkesine uygun talepler olması nedeniyle öncelikli uygulanması gerektiği kabul edilir.

Sözleşmeden dönülmesi veya satım bedelinin indirilmesi ise sözleşmeye müdahale eden haklar olması itibarıyla kullanılabilirliği de son çaredir. Sözleşmeden dönmenin seçilmesi halinde tarafların ikisi de teslim aldıkları şeyleri iade edeceklerdir. Bedelin indirilmesi hakkı ise malın tamiri veya yenisi ile değişmesinin mümkün olmadığı ancak buna rağmen tüketicinin ayıplı malı muhafaza etmek istediği durumlarda kullanılacaktır. Bu şekilde tüketici en azından ödediği bedelin bir kısmını geri talep edebilecek ve sözleşmesel denge yeniden kurulabilecektir.

Bu iki grup hakkın hangi sıra ile kullanılacağı sorunu ise tüketici ve tacir menfaatlerinin dengelenmesinin açısından büyük önem taşımaktadır. AB Yönergesine bakıldığında tüketicinin ilk önce 1. grup hakkı kullanma mecburiyetinin bulunduğu görülmektedir. Yani öncelikle sözleşmeyi ayakta tutan çözümler olarak tamirat veya yenisi ile değiştirme tercih edilmektedir. Ancak buna rağmen tüketici ifa menfaatini elde edemezse, ikinci grup haklar kullanılacaktır. Oysa TKHK m. 4 tüketicinin dilediği seçimlik hakkını kullanma imkanı vermektedir. Bunun değişmesinde, yani AB Yönergesine uygun olarak iki aşamalı bir sistem getirilmesinde fayda görülmektedir.

b. İfaya Yönelik Birinci Grup Hakların Kullanımı ve Sınırları

Tüketici her ne kadar öncelikle değiştirme ve tamirat haklarına yönlendirilecek olsa da bu hakların kendi içinde nasıl kullanılacağını da belirlemek önemlidir. AB Yönergesine uygun bir düzenlemenin şu şekilde yapılması mümkündür:

- Tüketici ilk aşamada satıcının ücretsiz olarak malları tamir etmesini veya değiştirmesini isteyebilmeli,
- Ancak bu taleplerin yerine getirilmesi i. imkansız veya ii. orantısız olmamalıdır.
- Eğer tüketicinin başvurduğu seçimlik hak, diğer seçimlik hak ile karşılaştırıldığında satıcıya makul olmayan seviyede bir maliyet yüklüyorsa bu seçimlik hakkın kullanımı orantısız kabul edilir.
- Bu değerlendirmede malın sözleşmeye aykırılık olmasaydı sahip olacağı değer, sözleşmeye aykırılığın önem derecesi ve alternatif seçimlik hakkın tüketiciye önemli bir rahatsızlık verilmeden kullanılıp kullanılmayacağı gibi hususlar dikkate alınır.
- Her türlü tamirat veya değiştirme, tüketiciye önemli bir rahatsızlık verilmeden, malların niteliği ve malların tüketici tarafından kullanım amacı dikkate alınarak makul bir süre içinde tamamlanmalıdır. Aksi takdirde tüketici diğer seçimlik haklarını kullanabilir.
- “Ücretsiz” kavramı malların sözleşmeye uygun hale getirilmesi için gerekli olan harcamaları, özellikle posta, iş gücü ve malzeme masraflarını kapsar. Yenisi ile değiştirme karşılığında satıcının tüketiciden herhangi bir kullanma karşılığı veya ek bedel talep etmesi mümkün değildir.

Tüketicinin ifaya yönelik seçimlik hakları arasından öncelikle sadece tamiratı kullanabileceği türünde bir düzenlemeye gidilmesi, AB Yönergesi dikkate alındığında mümkün değildir. Dolayısıyla Garanti Belgesi Uygulama Esaslarına Dair Yönetmelik m. 14 türünden bir sınırlama satıcıya karşı kullanılacak haklar açısından doğru gözükmemektedir. Bu tür bir sınırlama Türk Borçlar Kanunu'na dahi aykırılık oluşturmaktadır.

Diğer yandan gerek tamirat gerekse yenisi ile değiştirme konusunda bütün masrafların satıcı tarafından taşınması gereği de AB hukukunun emredici bir kuralıdır. AB Adalet Divanı bu alanda verdiği iki kararında son derece tüketiciden yana bir tavır sergilemiş ve ayıplı malın yenisi ile değiştirilmesinden kaynaklanan

her türlü masrafın satıcıda olduğuna; özellikle teslim edilen yeni mal nedeniyle herhangi bir fiyat farkı veya kullanma bedeli istenemeyeceğine hükmetmiştir.

Halihazırdaki TKHK düzenlemesi ve uygulamasının en önemli sorunlarından biri bu iki seçimlik hakkın kullanılması konusunda sınırların doğru bir şekilde çizilmemiş olmasıdır. Özellikle satıcı ve tüketicinin menfaatlerinin dengelenmesi gerekliliği gözetilmeksizin genelde tüketiciden yana aşırıya giden talepler kabul edilebilmektedir. Örneğin Yargıtay'ın araç alım satımındaki ayıplarla ilgili vermiş olduğu kararlar incelendiğinde, ilk göze çarpan özellik, malın ayıpsız misli ile değiştirilmesi yönündeki talepleri değerlendirilirken bu talebin "satıcı için ölçüsüz güçlükleri beraberinde getirecek olup olmadığı" yönünde bir değerlendirmenin yapılmadığıdır. Yargıtay'a göre tüketici malın ayıpsız misli ile değiştirilmesine ilişkin seçimlik hakkını hiçbir sınırlamaya tabi olmaksızın kullanabilecektir. AB hukukunda da kabul edildiği üzere, tüketicinin taleplerin "ölçüsüz" olmaması gereğinin yasaya eklenmesi bu açıdan önemlidir.

c. İkinci Grup Hakların Kullanımı ve Sınırları

Tüketici ikinci grup hakları olan, bedelde münasip bir indirim yapma veya dönme haklarını aşağıdaki hallerde kullanabilir:

- Tüketici imkansızlık veya ölçsüzlük nedeniyle ne tamirat ne de değiştirme isteme hakkına sahip değilse veya
- Satıcı tamirat veya yenisi ile değiştirmeyi makul bir sürede gerçekleştirememişse veya
- Satıcı tamirat veya yenisi ile değiştirmeyi tüketiciye önemli bir rahatsızlık vermeden gerçekleştirememişse.

Ancak sözleşmeye aykırılığın önemsiz olması halinde tüketicinin sözleşmeden dönme hakkı olmamalıdır. Bu durumda, aynen ifa da mümkün değilse sadece semenin tenzili istenebilecektir.

Gerek dönme gerekse bedel indirimi hallerinde tüketici kendisine iade edilecek miktara, ödemeyi yaptığı günden iade anına kadar faiz yürütülmesini talep edebilir. Ancak dönme halinde tüketici de iade edeceği malı kullandığı süre için münasip bir kullanma karşılığı ödemek zorundadır. Bu konu her ne kadar Türk Borçlar Kanunu m. 229'da açıkça düzenlenmişse de TKHK m. 4'de de yer almasında fayda görülmektedir zira mahkeme uygulamasında sorun yaratmaktadır.

d. Seçimlik Hakların Zamansal Kullanım Sınırı

Alıcının ayıptan doğan haklarını kullanması için üst süre iki yıldır. Yani tüketici malın kendisine teslim edilmesinden itibaren geçen iki yılın sonunda ortaya çıkan ayıptan dolayı satıcının sorumluluğuna kural olarak gidemez. Bu hem açık hem de gizli ayıplar için böyledir. Yargıtay'ın gizli ayıpları zamanaşımı süresine tabi tutmamak yönündeki yanlış uygulamasının kanunda yapılacak düzenlemeye açıklık getirmek suretiyle engellenmesi gerekir.

Sürenin uzaması sadece iki halde mümkündür: ya satıcı ayıba karşı daha uzun bir süre ile sorumluluk üstlenmiştir. Ya da satıcı ayıbı tüketiciden kasten gizlemiş veya ağır ihmali ile tespit edememiştir. Birinci ihtimalde sözleşmede öngörülen süre için, ikinci ihtimalde ise 10 yıllık bir süre için satıcı sorumlu olacaktır.

4. SATICI DIŞINDA ÜÇÜNCÜ KİŞİLERİN SORUMLULUĞU

Ayıplı bir malın teslimi halinde satıcı dışında sorumlu tutulması düşünülebilecek muhtelif başka kişiler daha vardır, örneğin imalatçı veya ithalatçı gibi. Ancak AB mevzuatına bakıldığında bu konuda tüketicilere hiçbir alternatif tanınmadığı görülmektedir. Yani başvurabilecekleri tek kişi satıcıdır. Fakat üye ülkeler bu konuda serbest bırakılmış, tüketiciye ek haklar tanınmasına izin verilmiştir. Dolayısıyla Türk kanun koyucusunun da bu alandaki düzenlemesini muhafaza etmesi ilke olarak mümkündür.

Hâlihazırda var olan düzenlemede AB Hukukundan farklı olan bir nokta ise bir yandan TKHK m. 4 uyarınca satım zincirindeki muhtelif kişilerin satıcının yanı sıra sorumlu tutulması diğer yandan ise TKHK m. 13'de imalatçı/ithalatçılara mecburi garanti yükümlülüğünün getirilmiş olmasıdır. Oysa AB Yönergesi imalatçı veya ithalatçının garanti vermesini tamamen gönüllük esasına bağlamış, hiçbir şekilde bir mecburiyet getirmemiştir. Bu açıdan olası bir yeni düzenlemede de bu yolun tercih edilmesi ve sadece TKHK m. 4'de tüketiciye tanınmış olan seçimlik haklardan bazılarını imalatçı/ithalatçılara karşı da kullanabilecek olmasını düzenlemek düşünülebilir.

Tüketicinin kural olarak sözleşme tarafı satıcıdır. Dolayısıyla dört seçimlik hakkını satıcıya karşı kullanmakta, yukarıda aktarılan sınırlar çerçevesinde, serbesttir. Ancak malın ayıplı çıkmasının bir anlamda sebebi olan imalatçı/ithalatçının da satıcının yanı sıra sorumlu tutulması doğru gözükmemektedir. Sorun bunların hangi seçimlik hakların kullanılmasından sorumlu tutulacağıdır. Makul

olan bu hallerde tamirat ve yenisi ile değiştirilme haklarının kullanılmasına izin verilmesidir. Yani tüketicinin, malın yenisi ile değiştirilmesi ve onarım haklarını doğrudan imalatçı veya ithalatçıya karşı da kullanması mümkün olmalıdır. Ancak imalatçı da bu hakların kullanılması konusunda satıcının ileri sürebileceği savunmaları kullanabilmelidir. Yani imkansızlık veya talebin orantısız olması savunması bu hallerde de geçerli olmalıdır.

Onarım veya malın yenisi ile değiştirilmesi masrafları aynı satıcıda olduğu gibi imalatçı veya ithalatçıya ait olacaktır. Her türlü tamirat veya değiştirme, tüketiciye önemli bir rahatsızlık verilmeden, malların niteliği ve malların tüketici tarafından kullanım amacı dikkate alınarak makul bir süre içinde tamamlanmalıdır. Aksi takdirde tüketici satım sözleşmesinin gereği gibi ifa edilmemesinden doğan zararının tazminini de imalatçıdan talep edebilecektir. İmalatçının, malın kendisi tarafından piyasaya sürülmesinden sonra ayıbın doğduğunu ispat edebildiği hallerde sorumluluğu söz konusu olmaz.

TKHK m. 4'ün yukarıda teklif edildiği şekilde değişmesi halinde ayrıca garanti taahhüdünde bulunma mecburiyetini muhafaza etmeye kanımızca gerek kalmayacaktır. Arzu edildiği halde bunun gönüllü olarak verilmesi ("30 yıl garanti") mümkündür tabii. Ancak gönüllü bir garanti taahhüdünde bulunan bu taahhütte ve ilgili reklamlarda yer alan ifadeleriyle bağlıdır. Tüketicinin, satım sözleşmesinden doğan yasal haklarının saklı olduğu ve bunların garanti ile sınırlandırılmadığı garanti taahhüdünde ifade edilmek zorundadır.

5. SONUÇ

Yukarıdaki açıklamalar ve değerlendirmeler sonucunda hem Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un satım hukukuna ilişkin hükümlerinin hem de Yargıtay uygulamasının AB hukuku ile uyumlu hale getirilebilmesi için bazı değişiklikler yapılması gerektiği ortaya çıkmaktadır. Bu çerçevede aşağıdaki teklif sunulmaktadır.

"MADDE 4 – Ayıplı Mal

- (1) *Satıcı, tüketiciye satım sözleşmesine uygun mallar teslim etmek zorundadır. Tüketim malları aşağıdaki hallerde sözleşmeye uygun sayılırlar:*
 - a. *Satıcı tarafından mala ilişkin olarak verilen tanıma uygun olan ve alıcıya verilen örnek veya modelin özelliklerine sahip olan mallar;*

- b. Tüketicinin sözleşmenin kurulması esnasında satıcıya bildirdiği ve satıcı tarafından kabul edilen özel kullanım amacına uygun olan mallar;
 - c. Aynı türden malların normalde kullanıldığı amaca uygun olan mallar;
 - d. Malın doğası ve malın özelliklerine ilişkin olarak satıcı, imalatçı veya onun temsilcisi tarafından özellikle etiketler ve reklamlar yoluyla kamuya yapılan bildirimler de dikkate alındığında türdeş mallar için normal sayılan kalite ve performansa sahip olan mallar.
- (2) Satıcının kamuya yapılan açıklamalardan fıkra 1, d bendi uyarınca sorumluluğu aşağıdaki hallerde söz konusu olmaz:
- a. Satıcı açıklamalardan haberdar olmadığını ve haberdar olmasının da kendisinden beklenemeye-ceğini ispat ederse;
 - b. Açıklamanın içeriğinin satım sözleşmesinin akdi anında düzeltilmiş olduğunu ispat ederse veya
 - c. Tüketim mallarını satın alma kararının bu açıklamadan etkilenmiş olamayacağını ispat ederse.
- (3) Malın gereği gibi monte edilmemesi sözleşmeye aykırı ifa olarak değerlendirilir; yeter ki montaj satım sözleşmesinde kararlaştırılmış ve satıcı tarafından veya onun sorumluluğu altında gerçekleştirilmiş olsun. Malın montajının tüketici tarafından yapılmasının öngörüldüğü hallerde de, yanlış montajın, montaj talimatındaki bir ayıba dayanması durumunda sözleşmeye aykırı bir ifa söz konusu olur.
- (4) Sözleşmenin kurulması aşamasında tüketicinin haberdar olduğu veya olmamasının mümkün olmadığı sözleşmeye aykırılıklar veya tüketicinin satıcıya temin ettiği bir malzemenin ayıbına dayanan sözleşmeye aykırılıklar bu madde anlamında ayıp olarak nitelendirilemez. Teslim anından itibaren 6 ay içinde ortaya çıkan ayıpların, teslimde var olduğu kabul edilir. Bu karine, malın veya ayıbın niteliği ile bağdaşmıyor ise uygulanmaz.
- (5) Satıcı, malların teslimi anında var olan her türlü sözleşmeye aykırılık için tüketiciye karşı sorumludur. Sözleşmeye aykırılık halinde tüketicinin fıkra 6 uyarınca, malın ücretsiz tamir veya

yenisi ile değiştirme suretiyle sözleşme uygun hale getirilmesini isteme hakkı olduğu gibi, fıkra 7 ve 8'e uygun olarak ilgili mallara ilişkin münasip bir bedel indirimi veya sözleşmeden dönme haklarını kullanması da mümkündür. Tüketici bu seçimlik haklarından birisi ile birlikte Türk Borçlar Kanunu hükümleri uyarınca tazminat talep edebilir.

- (6) *Tüketici ilk aşamada satıcının ücretsiz olarak malları tamir etmesini veya değiştirmesini isteyebilir, yeter ki bu taleplerin yerine getirilmesi imkansız veya orantısız olmasın. Eğer başvuru yapılan seçimlik hak alternatif seçimlik hak ile karşılaştırıldığında satıcıya makul olmayan seviyede bir maliyet yüklüyorsa bu seçimlik hakkın kullanımı orantısız kabul edilir. Bu değerlendirmede sözleşmeye aykırılık olmasaydı malın değerinin ne olacağı, sözleşmeye aykırılığın önem derecesi ve alternatif seçimlik hakkın tüketiciye önemli bir rahatsızlık verilmeden kullanılıp kullanılmayacağı dikkate alınır. Her türlü tamirat veya değiştirme, tüketiciye önemli bir rahatsızlık verilmeden, malların niteliği ve malların tüketici tarafından kullanım amacı dikkate alınarak makul bir süre içinde tamamlanmalıdır. Aksi takdirde tüketici diğer seçimlik haklarını kullanabilir.*
- (7) *Fıkra 5 ve 6'da geçen "ücretsiz" kavramı malların sözleşmeye uygun hale getirilmesi için gerekli olan harcamaları, özellikle posta, iş gücü ve malzeme masraflarını kapsar. Yenisi ile değiştirme karşılığında satıcının tüketiciden herhangi bir kullanma karşılığı veya ek bedel talep etmesi mümkün değildir.*
- (8) *Tüketici bedelde münasip bir indirim yapma veya dönme haklarını aşağıdaki hallerde kullanabilir:*
- Tüketici ne tamirat ne de değiştirme isteme hakkına sahip değilse veya*
 - Satıcı tamirat veya yenisi ile değiştirmeyi makul bir sürede gerçekleştirememişse veya*
 - Satıcı tamirat veya yenisi ile değiştirmeyi tüketiciye önemli bir rahatsızlık vermeden gerçekleştirememişse.*

Ancak sözleşmeye aykırılığın önemsiz olması halinde tüketicinin sözleşmeden dönme hakkı yoktur. Gerek dönme gerekse bedel indirimi hallerinde tüketici kendisine iade edilecek para miktarına ödediği günden itibaren faiz yürütülmesini talep

edebilir. Tüketici de iade edeceği malı kullandığı süre için münasip bir kullanma karşılığı ödemek zorundadır.

- (9) *Tüketiciye satılan bir malın objektif olarak sahip olması gereken özellikleri taşımaması nedeniyle satıcının sorumlu tutulabildiği hallerde tüketicinin, malın yenisi ile değiştirilmesi ve tamirat haklarını doğrudan imalatçı veya ithalatçıya karşı da kullanması mümkündür. Ancak fıkra 6'daki sınırlamalar bu hallerde de uygulama bulur. Tamirat veya malın yenisi ile değiştirilmesi masrafları imalatçı veya ithalatçıya aittir. Her türlü tamirat veya değiştirme, tüketiciye önemli bir rahatsızlık verilmeden, malların niteliği ve malların tüketici tarafından kullanım amacı dikkate alınarak makul bir süre içinde tamamlanmalıdır. Aksi takdirde tüketici satım sözleşmesinin gereği gibi ifa edilmemesinden doğan zararının tazminini imalatçıdan talep edebilir. İmalatçının, malın kendisi tarafından piyasaya sürülmesinden sonra ayıbın doğduğunu ispat edebildiği hallerde sorumluluğu söz konusu olmaz.*
- (10) *Satıcı ayıba karşı daha uzun bir süre ile sorumluluk üstlenmemişse, seçimlik haklar ve tazminat talebi, gizli bir ayıp daha sonra ortaya çıkmış olsa bile, malın tüketiciye teslimi tarihinden itibaren iki yıllık zamanaşımı süresine tabidir. Bu süre konut veya tatil amaçlı taşınmaz mallarda beş yıldır ve mülkiyetin geçmesi anından itibaren işlemeye başlar. Ancak satıcı malın ayıbını tüketiciden kasten gizlemiş veya ağır ihmali ile ayıbı tespit edememişse bu süre taşınırlarda on, taşınmazlarda yirmi yıldır.”*

